

LIFE DINALP BEAR

Medvedu prijazen obisk

Rjavi medved je karizmatična vrsta, ki pri ljudeh vzbuja celo paleto čustev, od strahu do občudovanja in spoštovanja. Predstavlja simbol neokrnjene narave in dobrega delovanja ekosistema. Gozd, v katerem prebiva medved, številne zgodbe, ki se tkejo med sobivanjem človeka in medveda, in ostale naravne danosti pa so za Slovenijo tudi izjemna priložnost. Slovenija leži na severozahodnem delu strnjene območja dinarsko-pindske populacije medveda. Medvedi živijo predvsem na območju jelovo-bukovih gozdov dinarskega visokogorskega krasa, na Notranjskem in v kočevsko-belokranjski regiji. Svoj življenjski prostor si v veliki meri delijo s človekom, saj se gozd tesno prepleta z naselji in kulturno krajino. Hrana jih pogosto privabi v bližino človeških domovanj, kjer lahko povzročijo škodo na nezavarovanih poljščinah, domačih živalih in premoženju. Kjer koli si medved in človek delita isti prostor, prihaja do konfliktov, vendar se jim z ustreznimi ukrepi lahko v veliki meri izognemo. Zmanjšanje števila konfliktov in izboljšanje sobivanja človeka in medveda sta ena glavnih ciljev projekta LIFE DINALP BEAR.

Cenjeni karizmatični velikan

V okviru projekta potekajo tudi aktivnosti, povezane z ekoturizmom, ki izpostavljajo pozitivne vidike sobivanja z medvedmi. Nepotrošna raba medvedov v turizmu izhaja iz naraščajoče potrebe ljudi po doživetju stika z naravo in živalmi ter vklju-

Kjer koli si medved in človek delita isti prostor, prihaja do konfliktov, vendar se jim z ustreznimi ukrepi lahko v veliki meri izognemo.

čuje rekreacijske aktivnosti, ki medvedov ne »izrablajo« na netrajnostni način, temveč jih cenijo kot karizmatičnega velikega plenilca in nepogrešljiv del ekosistema. Neustrezno pripravljene turistični programi imajo lahko negativen vpliv na vrsto. Majhne skupine, nenehna prisotnost usposobljenih vodnikov, odgovorno in predvidljivo vedenje gostov območja

medvedov so osnovna priporočila Smernic za nepotrošno rabo medveda, pripravljenih v okviru projekta. Njihovo upoštevanje zagotavlja, da imajo tovrstni turistični produkti čim manjši vpliv na medvede, hkrati pa gostom omogočajo kakovostno doživetje narave. Samo vodniki, ki imajo ustrezne veščine in izkušnje, lahko zagotovijo varnost ljudi in medvedov, hkrati pa s kakovostnim podajanjem podrobnih in točnih informacij o biologiji, ekologiji in vedenju medvedov poglobijo doživetje gostov. Ustrezna interpretacija narave in živali je ključna za doživetvo turistično izkušnjo, ki ima velik potencial za obuditev povezave človeka z naravo in lahko postane navdih za varovanje in ohranjanje vrst in njihovih habitatov.

namenjene doživljanju narave in sobivanju z njo. Velik poudarek dajejo doživetju medvedjega habitata: iskanju medvedjih sledi, iztrebkov, znakov prehranjevanja, opazovanju vedenja medvedov in razumevanju vpliva vrste na svoje okolje. Predvsem pa ne gre zgolj za neposredno opazovanje medvedov, temveč za širšo zgodbo sobivanja z ljudmi. Življenje na območju prisotnosti medveda namreč zahteva določene prilagoditve, kamor sodijo ustrezno varovanje pašnih živali, čebelnjakov in sadovnjakov ali shranjevanje odpadkov na medvedu nedostopna mesta. Za prepoznavanje in promocijo takšnih medvedu prijaznih praks je v okviru projekta nastala oznaka »Medvedu prijazno«, ki izpostavlja povezavo med medvedom in lokalnimi skup-

S ponujanjem edinstvenih doživetij, povezanih z medvedom, se lahko poveča vrednost turističnim produktom. Foto: M. Krofel

Discover Dinarics – portal dobrih praks naravoslovnih izletov

Na portalu Discover Dinarics so predstavljeni primeri dobrih praks naravoslovnih izletov na območju Dinaridov. Programe tržijo različne agencije, ki so del dobička pripravljene nameniti nevladnim organizacijam, ki delujejo na področju ohranjanja narave v Dinaridih, njihovi programi pa upoštevajo smernice za odgovorno opazovanje medvedov in podpirajo naravi prijazne prakse. Programi so zastavljeni celostno, poleg opazovanja medveda vključujejo tudi druge vodene aktivnosti,

nostmi. Oznako so pridobili različni izdelki: med, mlečni izdelki, sadni namazi in sokovi, različni spominki in tudi turistična vodenja z ustrezno interpretacijo vsebin, ki so povezane z medvedmi. Turistični programi Discover Dinarics v čim večji meri vključujejo spoznavanje medvedu prijaznih praks, saj je prav zgodba sobivanja tista, ki je za gosta najbolj zanimiva in edinstvena ter ločuje »naše« z medvedom povezane turistične zgodbe od turističnih doživetij drugih območij, kjer prostor človeka in medveda ni v tolikšni meri prepleten.

Irena Kavčič in Aleksandra Majič Skrbinšek